

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

dinsdag

28-01-2003

14:15 uur

mardi

28-01-2003

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Samengevoegde interpellaties van	1
- mevrouw Greta D'hondt tot de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "het stijgend aantal van faillissementen, bedrijfssluitingen en herstructurerings" (nr. 1548)	
- mevrouw Annemie Van de Casteele tot de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "het afstemmen van het tewerkstellingsbeleid van de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid op de verslechterende economische situatie en de zoveelste blokkering van Vlaamse initiatieven om de werkloosheid tegen te gaan" (nr. 1554)	
<i>Sprekers:</i> Greta D'hondt, Laurette Onkelinx , vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid, Annemie Van de Casteele	
<i>Moties</i>	14
Samengevoegde vragen van	15
- de heer Joos Wauters aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "gevaarlijke stoffen" (nr. A815)	15
- mevrouw Greta D'hondt aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "arbeidsgeneeskunde en gevaarlijke stoffen" (nr. A829)	15
<i>Sprekers:</i> Joos Wauters, Greta D'hondt, Laurette Onkelinx , vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid	
Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "dienstencheques" (nr. A828)	21
<i>Sprekers:</i> Greta D'hondt, Laurette Onkelinx , vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid	

SOMMAIRE

Interpellations jointes de	1
- Mme Greta D'hondt à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "l'augmentation du nombre de faillites, de fermetures d'entreprises et de restructurations" (n° 1548)	
- Mme Annemie Van de Casteele à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "l'adaptation de la politique de l'emploi de la vice-première ministre et ministre de l'Emploi en fonction de la dégradation de la situation économique et le énième blocage d'initiatives flamandes pour lutter contre le chômage" (n° 1554)	
<i>Orateurs:</i> Greta D'hondt, Laurette Onkelinx , vice-première ministre et ministre de l'Emploi, Annemie Van de Casteele	
<i>Motions</i>	14
Questions jointes de	15
- M. Joos Wauters à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "les substances dangereuses" (n° A815)	15
- Mme Greta D'hondt à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "la médecine du travail et les substances dangereuses" (n° A829)	15
<i>Orateurs:</i> Joos Wauters, Greta D'hondt, Laurette Onkelinx , vice-première ministre et ministre de l'Emploi	
Question de Mme Greta D'hondt à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "les chèques-services" (n° A828)	21
<i>Orateurs:</i> Greta D'hondt, Laurette Onkelinx , vice-première ministre et ministre de l'Emploi	

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE
ZAKEN

van

DINSDAG 28 JANUARI 2003

14:15 uur

COMMISSION DES AFFAIRES
SOCIALES

du

MARDI 28 JANVIER 2003

14:15 heures

De vergadering wordt geopend om 14.22 uur door de heer Joos Wauters, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.22 heures par M. Joos Wauters, président.

01 **Samengevoegde interpellaties van**

- mevrouw Greta D'hondt tot de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "het stijgend aantal van faillissementen, bedrijfssluitingen en herstructureringen" (nr. 1548)
- mevrouw Annemie Van de Casteele tot de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "het afstemmen van het tewerkstellingsbeleid van de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid op de verslechterende economische situatie en de zoveelste blokkering van Vlaamse initiatieven om de werkloosheid tegen te gaan" (nr. 1554)

01 **Interpellations jointes de**

- Mme Greta D'hondt à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "l'augmentation du nombre de faillites, de fermetures d'entreprises et de restructurations" (n° 1548)
- Mme Annemie Van de Casteele à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "l'adaptation de la politique de l'emploi de la vice-première ministre et ministre de l'Emploi en fonction de la dégradation de la situation économique et le énième blocage d'initiatives flamandes pour lutter contre le chômage" (n° 1554)

De **voorzitter**: Mevrouw D'hondt, laten we al van start gaan. Ik hoop dat mevrouw Van de Casteele nog aankomt.

01.01 **Greta D'hondt** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik had de gelegenheid om twee weken geleden in de plenaire vergadering de minister een gelijkaardige vraag te stellen. Dat was niet zeer tot genoegen van de minister, die vond dat het eigenlijk een zaak was die naar de commissie moest verwezen worden. Voilà, hier ben ik dan.

De **voorzitter**: Dat was de afspraak, mevrouw D'hondt.

01.02 **Greta D'hondt** (CD&V): Bovendien houdt de kwestie mij al een tijdje bezig en ik ben ervan overtuigd dat het voor u hetzelfde is, mevrouw de minister.

Ik vind het heel boeiend dat sommige partijen op het ogenblik zeggen dat de werkgelegenheid tot verkiezingsthema zou moeten worden uitgeroepen. Ik zag heel graag dat werkgelegenheid iedere dag het thema was en niet alleen een verkiezingsthema.

Mijn bekommernis die ik wilde uiten in de plenaire vergadering en die

01.02 **Greta D'hondt** (CD&V): Certains partis affirment qu'il faudrait faire de l'emploi le thème privilégié des élections. Pour ma part, j'estime que l'emploi devrait être une préoccupation quotidienne. Pour la première fois depuis 1994, l'emploi a diminué en raison d'une succession rapide de fermetures et de

ook ten grondslag ligt aan mijn interpellatie, mevrouw de minister, is de volgende heel nuchtere vaststelling, waarin ik ook vanuit de oppositie geenszins vreugde kan scheppen en die ik helemaal niet wil misbruiken, omdat het hier gaat om het werk en het inkomen van heel wat mensen. Vandaag moeten we inderdaad vaststellen dat voor het eerst sinds 1994 de werkgelegenheid in ons land scherp daalt ingevolge onder andere allerlei sluitingen en reorganisaties van Belgische en Vlaamse bedrijven, soms als onderdeel van een internationale strategie van multinationals. Uw streek heeft het op dat vlak deze week zwaar te verduren gehad.

Het is al heel lang bezig. Het cijfer voor Vlaanderen toont aan dat wij per dag meer dan 100 tewerkstellingsplaatsen verliezen door sluitingen of herstructureringen. Wij hebben ook in Vlaanderen op een jaar tijd een stijging gekend van ruim 15, bijna 16% van het aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen. Een van de meest dramatische vaststellingen vind ik dat in Vlaanderen – dat het zogezegd altijd beter doet – op een jaar tijd de jeugdwerkloosheid met ruim 26% steeg.

Mevrouw de minister, u zou kunnen zeggen dat de jongeren geen kans hebben gekregen om aan de bak te komen en dit misschien in tegenstelling met wat gebeurde in vorige crisissen toen men de ouderen er uitdrukte om de jongeren te kunnen houden. Wij stellen vast dat samen met die grote toename van de jeugdwerkloosheid in Vlaanderen met 26% ook de werkloosheid bij ouderen ook toeneemt. Het ene versterkt alleen maar het andere in plaats van een compensatie te zijn. Het is dan ook op alle fronten heel slecht. Dit zijn de cijfers. Daarnaast stellen we vast dat ook de startbanen zeer sterk te lijden hebben onder de economische toestand en dat het aantal ervan gedaald is met zowat 10.000.

01.03 Laurette Onkelinx, ministre: Depuis les inspections, depuis trois mois, cela a largement augmenté. Depuis qu'on a intensifié les inspections, 7.500 nouveaux contrats ont été conclus, ce qui démontre bien le rôle que jouent les inspections.

01.04 Greta D'hondt (CD&V): Tant mieux, mais les chiffres que j'avais montrent qu'il y a vraiment une baisse de 10.000 unités.

Dat versterkt mekaar. Er is een algemene stijging van de werkloosheid van zowel jongeren als ouderen. Er is sprake van een verlies van jobs en een daling van de werkgelegenheid voor het eerst sinds 1994.

Daar voegen zich nog een aantal zaken bij, mevrouw de minister. Het zijn ook de redenen van mijn interpellatie. Ik stel vast dat men van die situatie nog zou kunnen zeggen dat het volledig aan de algemene internationale economische recessie te wijten is. Ik ben daar evenwel niet van overtuigd. Voor een groot deel is dat wel zo, daar ben ik heel realistisch en nuchter in. Voor een deel is dat niet zo. Dat bewijzen ook gegevens uit andere landen. Wat mij zwaar

restructurations. En Flandre, plus de 100 emplois disparaissent quotidiennement. Nous constatons en outre que le nombre de chômeurs complets indemnisés est à nouveau en augmentation.

En un an, le nombre de jeunes chômeurs a connu une hausse de 26 pour cent en Flandre. La progression du nombre de chômeurs âgés a encore renforcé la tendance. Même les conventions de premier emploi ont été durement touchées: leur nombre s'est réduit de 10.000 unités.

01.03 Minister Laurette Onkelinx: Sedert de inspecties zijn de cijfers in de hoogte gegaan. Er werden ongeveer 7.500 nieuwe contracten gesloten. Dit toont aan dat de inspecties wel degelijk van nut zijn.

01.04 Greta D'hondt (CD&V): Des te beter, maar de cijfers waarover ik beschik, zijn enigszins anders.

J'estime que cet état des choses ne s'explique pas par la seule récession économique internationale. Les travailleurs peu qualifiés, qui éprouvaient déjà des difficultés sur le marché du travail avant, en sont les premières victimes. Comme l'augmentation du chômage des jeunes est surtout le fait des travailleurs peu qualifiés, le fossé avec les travailleurs qualifiés continue de

intrigeert en wat mij eigenlijk ook pijn doet, is het feit dat die situatie zich nog het schrijnendst laat voelen bij diegenen die het al het moeilijkst hadden op de arbeidsmarkt. Deze crisis beukt zeer onbarmhartig in op de laaggeschoolden. De kloof tussen laaggeschoolden en hooggeschoolden wordt met de crisis ook groter. Die kloof tekent zich zeer sterk af in de categorie van de jonge werknemers. Als ik zeg dat de jeugdwerkloosheid met 25% is gestegen in Vlaanderen en wetende dat dit vooral op het conto komt van de laaggeschoolden, dan kunt u zich voorstellen hoeveel laaggeschoolden in Vlaanderen, vooral dan degenen die vorig jaar de school verlaten hebben, geen werk hebben gevonden. Dat is een categorie waarbij het mij pijn doet dat dit gebeurt.

Een tweede categorie, mevrouw de minister, zijn de allochtonen. Ik kom uit een streek met procentueel zeer veel allochtonen bij de bevolking of mensen met allochtone etniciteit. Heel veel van hen zijn al Belg, maar van allochtone etniciteit. Burgemeester Anthuenis zit hier trouwens ook. Ik heb dit ook eens voor mijn regio opgezocht, mevrouw de minister. Dit is eigenlijk rampzalig.

De situatie in onze regio is zeer slecht voor iedereen. Ze is echter ronduit dramatisch voor de allochtonen. Het maakt geen verschil uit of deze personen van allochtone etniciteit al Belg zijn geworden of niet. Dit zijn de vaststellingen.

Mevrouw de minister, ik hoopte werkelijk dat er maatregelen zouden worden genomen. Die maatregelen zouden misschien niet voor mirakels hebben gezorgd. Ik weet immers dat mirakels niet gebeuren. Ik hoopte echter dat men minstens alle hens aan dek zou hebben geroepen om in deze diepe economische crisis – tijdelijke - maatregelen te nemen om het tij ietwat te keren.

Ten tweede, ik had gehoopt dat men van deze crisis gebruik zou maken om de toekomst structureel voor te bereiden en om iedereen die op dit ogenblik het ongeluk heeft niet aan werk te geraken, klaar te stomen tegen het moment dat de economie ooit eens herneemt. Ik hoopte dat wij allemaal lessen zouden hebben getrokken uit het verleden, wetende dat ook in periodes van hoogconjunctuur de zwaksten niet aan de bak komen. Ik hoopte dat men nu alles in het werk zou hebben gesteld en financiële middelen zou hebben vrijgemaakt om nog intensiever te zorgen voor scholing en opleiding. Mevrouw de minister, ik heb een tijdje geleden de gelegenheid gehad u daarover een vraag te stellen. Het blijkt dat wij ook daar niet vooruitgaan in de investeringen voor opleiding en vorming.

Ik wil tot besluit zeggen dat ik het betreurt dat in een situatie zoals deze energie wordt gestoken in het gehakketak over bevoegdheden en competenties.

Dat heeft zowel betrekking op de controle op werkbereidheid als op de transmissie van gegevens. Ik had reeds de gelegenheid in dat verband, in november en zelfs daarvoor, vragen en interpellaties tot u te richten, mevrouw de minister, en ik zou graag weten welke bijstellingen er inmiddels plaatsvonden en welke vernieuwde afspraken werden gemaakt met de Gemeenschappen.

Ik betreurt evenwel dat het gehakketak over de bevoegdheid terzake leidt tot de zoveelste discussie – ditmaal meer bepaald omtrent de

se creuser. Les étrangers et les Belges d'origine étrangère constituent une deuxième catégorie vulnérable.

J'avais espéré que des mesures seraient prises pour redresser la barre. J'espérais que l'on préparerait l'avenir sur le plan structurel en s'attelant de manière plus intensive à la formation car, même en période de haute conjoncture, les plus défavorisés ne parviennent pas à trouver du travail. Or, cet espoir s'avère vain. Je regrette dès lors que dans cette situation dramatique, d'aucuns gaspillent encore de l'énergie à se disputer à propos de questions de répartition de compétences. Voilà mon appréciation de la réaction de Mme Onkelinx à l'initiative flamande d'accompagner les jeunes individuellement par le biais d'une «jobkaart», une carte d'emploi.

Avec sa proposition de «jobkaart», le ministre Landuyt a réinventé l'eau chaude pour la énième fois. Par ailleurs, cette idée ne répond toujours pas à ce que nous demandons depuis longtemps, à savoir que tout demandeur d'emploi bénéficie immédiatement d'un accompagnement de parcours individualisé.

Le gouvernement envisage-t-il - avec ou sans le concours des Régions et des Communautés - de consentir des efforts supplémentaires en matière d'emploi pour faire face à l'actuelle situation économique dramatique? Peut-on envisager des mesures supplémentaires en faveur des travailleurs peu qualifiés? Pourra-t-on bientôt enfin concrétiser les projets d'accompagnement de parcours individuel? Où en est l'échange des données entre l'ONem et les services régionaux de placement? Qu'en est-il du contrôle de la volonté de travailler des chômeurs?

jobkaart – over wie al dan niet bevoegd is.

Eerlijk gezegd, toen ik kennis kreeg van het voorstel van minister Landuyt in verband met de jobkaart vroeg ik mij meteen af wie nu het warm water alweer had uitgevonden. Eigenlijk is dit te weinig ten opzichte van wat wij altijd hebben gevraagd, te weten dat iedere werkzoekende onmiddellijk een geïndividualiseerde trajectbegeleiding krijgt, in de plaats van dat ze, na zoveel maanden, wordt verstrekt aan degene die aan allerlei voorwaarden voldoet.

Mevrouw de minister, ik wens u de volgende vragen te stellen. Ten eerste, overweegt de regering, al dan niet in afspraak met de Gewesten en de Gemeenschappen, om in de loop van de weken die haar nog rest, bijkomende inspanningen te leveren om deze nefaste evolutie inzake werkgelegenheid en werkloosheid, die maand na maand dramatischer wordt, op te lossen?

Ten tweede, kunnen er geen maatregelen worden genomen, in de loop van de ons nog resterende weken, om een extra inspanning te leveren met betrekking tot de laaggeschoolden?

Hieraan kan mijn derde vraag worden gekoppeld, met name als de jobkaart zoals gelanceerd door minister Landuyt, inderdaad voor discussie zorgt inzake bevoegdheden, is het dan werkelijk niet mogelijk dat er iets op het getouw wordt gezet voor een individuele trajectbegeleiding? Immers, uit een antwoord dat u verstrekte op een vraag, een paar jaar geleden, leid ik af dat u, net zoals ik, ervan overtuigd was dat individuele opleiding op de werkvloer, gekoppeld aan een daaropvolgend werkaanbod, voor bepaalde categorieën werkzoekenden, alleszins de beste, maar soms ook de enige kans is om opnieuw te worden ingeschakeld in het arbeidscircuit.

Ten vierde, hoever staat het met de uitwisseling van gegevens tussen RVA en VDAB-FOREM-BGDA en de werkelijke opvolging van de werkbereidheid bij werkzoekenden? Hoewel het een slechte periode is om werk te zoeken en ik wellicht de laatste zal zijn om een heksenjacht naar werkzoekenden te dulden, toch moet ook in een crisisperiode de arbeidsattitude bij werkzoekenden scherp in het oog worden gehouden.

Mevrouw de minister, misschien heb ik deze interpellatie meer aangewend om een pleidooi pro domo te houden. Ik hoop evenwel dat u nog enkele initiatieven zult kunnen aankondigen die wat hoop brengen voor al degenen die niet zeker zijn dat zij morgen nog werk zullen hebben en voor degenen die ontslagen zijn en niet weten waar zij aan de slag kunnen.

De **voorzitter**: Ik denk dat het een pleidooi pro werklozen was, waar wij allemaal achter kunnen staan en dat ons inderdaad allemaal bekommert. Ik denk dat het inderdaad terecht is dat u die interpellatie houdt.

Mevrouw Van de Castele, ik neem aan dat u een wat andere invalshoek kiest. Graag verleen ik u het woord.

01.05 Annemie Van de Castele (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik weet niet of mijn invalshoek anders is. Ik denk dat de zorg van iedereen hier eigenlijk dezelfde is. Wij zien, horen en voelen allemaal wat er gebeurt.

01.05 Annemie Van de Castele (VU&ID): En 1999, ce gouvernement avait fièrement annoncé l'avènement de l'Etat social actif. Près de quatre ans

Mevrouw de minister, ik grijp even terug naar een citaat uit het regeerakkoord: "De regering heeft de vaste wil België uit te bouwen tot een actieve welvaartsstaat. In het verleden werd te veel de nadruk gelegd op de passieve benadering." Dat is een citaat uit het regeerakkoord uit 1999, een periode dat men economisch gezien een veel rooskleuriger beeld had dan vandaag.

Vandaag moeten wij toegeven dat inderdaad – mevrouw D'hondt heeft er ook al naar verwezen – de internationale gebeurtenissen ertoe geleid hebben dat de economische situatie enorm verslechterd is. Het huidige klimaat maakt de mensen ook bang. Wij zien overal de faillissementen en de dreigende sluitingen. Vandaar was mijn interpellatie er niet op gericht om van u nog eens een lijstje te krijgen van alle maatregelen die al genomen zijn binnen uw departement, maar, met de huidige economische situatie, wilde ik u wel de acute vraag stellen in welke mate de regering de intentie heeft om het tewerkstellingsbeleid bij te sturen.

In welke mate is alleen de economische situatie, globaal gezien, de oorzaak van een aantal sluitingen en faillissementen in dit land? Hebt u die vraag al gesteld om na te gaan of er ook nog factoren bij ons zijn, waaraan wij kunnen remediëren?

Ik sluit mij aan bij mevrouw D'hondt, zeggende dat wij in de internationale economische situatie inderdaad afhangen van oorlogsdreiging en factoren waarop wij heel weinig greep hebben. De vraag rijst of wij daar alles achter kunnen wegsteken. Dat is mijn zorg.

Vandaag hebben wij opnieuw veel meer werklozen. Misschien zijn wij opnieuw meer geneigd om eerder een werkloosheidsbeleid te voeren dan een tewerkstellingsbeleid. Vanuit die zorg durf ik de volgende vraag stellen.

Hoe zit het met het engagement dat de regering genomen had in de regeerverklaring, wel met de premisse dat er voldoende middelen moesten zijn inzake de loonlastenverlaging, waarvoor de bedrijven vragende partij blijven, zeker in de huidige economische situatie?

Hoe zit het met de werkloosheidsvallen? Ik denk dat wij dat niet uit het oog mogen verliezen. Het is niet omdat er meer mensen op straat komen te staan – mevrouw D'hondt heeft er ook al op gewezen – dat inzake het beleid van controles van werkwilligheid een heksenjacht moet worden gevoerd, maar wij moeten ons niet verschuilen achter de economische situatie om niet meer op te treden.

Hoe zit het met de opleiding van de grote categorie van langdurig werklozen, wat voor hen het cruciale punt is? Welke inspanningen doet de overheid terzake? Ik kan niet anders dan ook daarover aan te sluiten bij de opmerkingen van mevrouw D'hondt in verband met de jobkaart

We moeten de cijfers onder ogen durven te nemen. Ook in Vlaanderen heeft men het voorbije jaar een ernstige daling van de werkgelegenheid en een stijging van de werkloosheidscijfers moeten vaststellen. De jeugdwerkloosheid is in Vlaanderen opnieuw een probleem geworden. De Vlaamse regering wilde of wil dit probleem

plus tard, la situation économique et politique internationale est bien moins prometteuse. Il s'agit à présent de savoir si le gouvernement est en mesure de poursuivre ses objectifs ambitieux dans ce contexte altéré. En d'autres termes, compte-t-il modifier sa politique d'emploi en fonction de la dégradation de la situation?

Par ailleurs, je me demande si la crise internationale est seule responsable des fermetures d'entreprises dans notre pays. Le gouvernement s'est-il toujours montré suffisamment vigilant? N'a-t-il pas réduit la politique de l'emploi à une politique du chômage? A cet égard, je souhaiterais connaître les initiatives prises par le gouvernement en matière de réduction des charges salariales, de lutte contre le «piège du chômage» et de formation.

L'objectif de la "jobkaart" du ministre Landuyt était de fournir une réponse flamande à la hausse du chômage des jeunes mais cette initiative a été d'emblée bloquée par la ministre fédérale et par l'ONEm, qui craint qu'une formation combinée à des allocations ne donne lieu à des abus. Quel est le point de vue personnel de Mme Onkelinx?

Je tiens à rappeler expressément que chaque Région doit pouvoir mener sa propre politique en matière d'emploi, en fonction des tendances et des besoins qui s'y dessinent. Ceci est valable pour la Flandre mais également pour la Wallonie. Comme l'a indiqué aujourd'hui dans la presse un porte-parole du VEV, en faisant obstacle à ce droit, on met en place un piège collectif à l'emploi.

verhelpen met de jobkaart. We zien eens te meer dat u als federale minister ermee dreigt stokken in de wielen te steken. Niet u alleen als federale minister doet dit. Blijkbaar is het vooral de RVA die dat doet. De RVA vreest immers voor misbruiken wanneer jongeren een opleiding zouden krijgen binnen de bedrijven met behoud van hun werkloosheidsuitkering. De RVA dreigt dus opnieuw de initiatieven te boycotten, die men op dat vlak aan Vlaamse zijde wil nemen.

Mevrouw de minister, voor dat dossier zou ik dus graag heel concreet willen weten wat uw persoonlijk standpunt is. Uit de persberichten meen ik immers te kunnen opmaken dat u eerst mee in het verzet bent gegaan met de RVA. Nadien zou u daar gedeeltelijk op zijn teruggekomen. U wilde de zaken eerst nog eens analyseren. In hoeverre heeft u over die zaak overleg gepleegd met de gewestregeringen? In hoeverre kan in die zaak toch nog een eigen accent worden gelegd?

Mevrouw de minister, ik ben er immers van overtuigd dat een eigen aanpak hoe dan ook nodig is, zelfs in de huidige, verslechterende economische situatie. Ik heb vandaag in de krant gelezen dat de productiviteitsverschillen in de beide landsgedeelten nog altijd van die aard zijn dat Vlaanderen per productie-eenheid een loonkost heeft die veel lager ligt dan in Wallonië. Mensen van het VEV koppelen daar de volgende bedenking aan vast. Wij moeten meer instrumenten en middelen aan de Gewesten geven. Zo kunnen de Gewesten een beleid voeren dat beter bij de eigen noden en productiviteit aansluit. In het andere geval houden wij een collectieve werkloosheidsval in stand voor Wallonië.

Als u de verantwoordelijkheid wil dragen voor het Waalse landsgedeelte, kunt u dat niet laten gebeuren, evenmin als degenen die in Wallonië de verantwoordelijkheid dragen. Het is daarom ook dat onze zorg naar dat landsgedeelte uitgaat, zeker in het licht van de gebeurtenissen met Arcelor. Wij blijven in die optiek vragende partij om elk gewest de nodige middelen te geven om een eigen tewerkstellingsbeleid te kunnen voeren.

01.06 **Laurette Onkelinx**, ministre: Monsieur le président, les questions de Mme D'hondt sont extrêmement complexes. Je vais donc tenter d'y répondre le mieux possible.

Je commencerai mon intervention en apportant les précisions qui m'ont été demandées.

Tout d'abord, nous suivons la situation économique générale de très très près. Ainsi, par exemple, le nombre de faillites est plus élevé à l'heure actuelle qu'auparavant. En 2002, 7.269 entreprises ont fait faillite. Ce chiffre est supérieur à ceux des années précédentes, même si la hausse est limitée. Il y en a eu 7.143 en 1999, 6.800 en 2000 et 6.991 en 2001. Cela étant dit, quand on considère les entreprises avec du personnel, on constate qu'il n'y a pratiquement pas de différence entre 2001 et 2002 (2.627 en 2001, 2.619, en 2002). En 2002, 21.294 jobs ont été perdus lors d'une faillite tandis que ce nombre était sensiblement plus élevé en 2001, à savoir 27.657. Certains pourraient penser que c'est faire preuve de froideur que de donner des chiffres dans le contexte de la situation économique actuelle, mais mon intention est simplement de vous faire comprendre que nous suivons cette problématique de près et

01.06 **Minister Laurette Onkelinx**: Wij volgen de economische toestand op de voet. Het aantal faillissementen lag met 7269 in 2002 hoger dan tevoren (6991 in 2001), maar met 21.294 banen minder in 2002 gingen er in dat jaar minder jobs verloren dan een jaar eerder (27.657). Hoe meer banen er zijn, hoe meer er dankzij het Rosetta-plan bijkomen, want dat plan houdt rekening met het aantal werknemers in het bedrijf.

Proberen bepaalde bedrijven aan Rosetta te ontsnappen? Ik kan u verzekeren dat de inspectie haar werk doet. Ik heb nooit victorie gekraaid wanneer er economische groei was en de werkgelegenheid

que nous essayons d'en retirer des enseignements généraux. C'est d'ailleurs la raison pour laquelle j'ai répondu immédiatement à Mme D'hondt en ce qui concerne le plan Rosetta en lui disant qu'il ne suffisait pas de lancer une législation mais qu'il fallait aussi la suivre de très près. Nous avons constaté une baisse des engagements de jeunes qui ne bénéficiaient pas encore d'une expérience professionnelle, ce qui est normal étant donné la conjoncture économique. En effet, plus il y a de l'emploi, plus il y a de gens concernés par le plan Rosetta puisque ce nombre dépend du nombre de travailleurs dans les entreprises.

Cela étant dit, il nous semblait que certaines entreprises "profitaient" d'une croissance moins forte pour se retirer du jeu Rosetta. L'inspection a procédé à un travail d'accompagnement, de dialogue avec les entreprises et, en trois mois, on a pratiquement rattrapé le déficit des années précédentes. Je répète que nous suivons de très près la situation économique générale. Nous essayons également de suivre de près l'ensemble des législations nouvelles qui ont été lancées pour qu'elles continuent à produire un effet favorable à l'emploi.

De manière plus globale – et vous le savez, madame D'hondt, je le répète à chaque fois – je n'ai jamais, en période économique favorable, lancé de "cocorico" par rapport à l'emploi. En effet, je sais comme vous que l'emploi est d'abord un produit de la croissance économique et que les politiques publiques, que ce soit au niveau fédéral ou des Communautés, par le biais, par exemple, d'une partie de la formation, que ce soit au niveau des Régions, pour le placement des chômeurs, pour la formation professionnelle, pour le développement économique, que ces politiques publiques – disais-je – peuvent soit accompagner fortement une croissance pour multiplier le nombre d'emplois créés, soit freiner la diminution d'emplois qui, normalement, est facteur d'une mauvaise croissance économique. A partir du moment où je n'ai jamais fait de cocorico, même dans les périodes où nous avons eu un nombre d'emplois supplémentaires très important, vous me permettrez, dans ces moments plus difficiles, même si je veux évidemment assumer mes responsabilités et voir avec vous où sont les succès et les échecs, de tenir le même discours et de dire que les difficultés économiques sont là et qu'il faut ouvrir les yeux par rapport à celles-ci.

Vous parliez de Cockerill, on aurait pu parler de Philips dans le Limbourg. Les choses se passent partout de la même façon. Vous devez savoir que je reviens d'un Conseil européen. Il y a eu une communication de la Commission européenne sur les taux, les qualités de l'emploi, sur la productivité. En termes de productivité, la Belgique, donc pas seulement la Région flamande, est le pays qui a la meilleure productivité au monde. On se situe au plus haut au niveau européen. On fait mieux que les Etats-Unis.

Cela n'empêche pas qu'il y ait des problèmes en termes d'emploi. Plus de productivité n'amène malheureusement pas une croissance naturelle de l'emploi. C'est un des grands constats que l'on peut faire. Tout ce que l'on peut peut-être dire, c'est que plus vous investissez dans la qualité de l'emploi – qui est un des thèmes majeurs au niveau de ce pays –, plus vous avez des résultats en termes de productivité. Cela soutient plutôt la thèse que nous avons tenue.

toenam, omdat ik weet dat de werkgelegenheid eerst en vooral voortvloeit uit economische groei. Of het nu gaat om Cockerill in Luik of om Philips in Luxemburg: wanneer het moeilijk gaat zeg ik steevast dat men de problemen onder ogen moet zien. Ik wil er graag op wijzen dat de productiviteit in België volgens een mededeling van de Europese Commissie de hoogste is ter wereld en dat België zelfs beter doet dan de Verenigde Staten! Dat neemt niet weg dat zich een werkgelegenheidsprobleem voordoet.

Tijdens de vier jaar van deze regeerperiode kwamen er 100.000 nieuwe jobs bij. Indien de groei in 2003 niet hoger ligt, dan dreigt dat resultaat af te brokkelen. De toename van het aantal werklozen hangt rechtstreeks samen met de groeiproblematiek en met de beleidskeuzes van de overheid. De premier heeft er onlangs op het Koninklijk Paleis nog op gewezen: inzake groei doen we het beter dan andere landen.

Verscheidene maatregelen, zoals het Rosetta-plan, de administratieve vereenvoudiging, de vermindering van de loonlasten en de begeleiding van de doelgroepen hebben resultaat afgeworpen. Wij hebben alle mogelijke middelen ingezet.

Mevrouw D'Hondt, u doet interessante voorstellen inzake de opleidingsproblematiek. Er zijn in ons land nog te veel laaggeschoolden. Alternierend werken en leren is fantastisch. We moeten deze formule in België ontwikkelen. Het is inderdaad van essentieel belang dat het technisch en het beroepsonderwijs worden geherwaardeerd.

Het Franse plan Trace geeft formidabele resultaten maar het valt niet onder mijn bevoegdheid en samenwerken is niet altijd evident, gelet op de uiteenlopende

Quand on fera le compte au niveau de cette législature, que va-t-on voir? Qu'en termes d'emploi, globalement, sur les presque quatre années de cette législature, on aura eu une hausse du nombre d'emplois d'environ 100.000 unités. Mais on doit dire aussi que si, pour 2003, cela ne va pas mieux au niveau de la croissance, cela risque de s'effriter. Et il est vrai que la situation internationale, l'incertitude, le risque de guerre en Irak n'arrangent évidemment pas les choses.

Vous avez effectivement une augmentation du nombre de chômeurs, même si on fait mieux que la moyenne européenne. Nous avons des problèmes de croissance, même si, par rapport – et le premier ministre vient de le rappeler lors de son discours au Palais tout à l'heure – à chacun de nos pays voisins, nous faisons mieux en termes de croissance. C'est certainement une évolution normale, générale, mais c'est aussi le fait, en partie, des politiques publiques! En matière de chômage, par exemple, si nous faisons beaucoup mieux au niveau de chômage de longue durée, c'est aussi parce que nous avons mis au point des politiques d'activation des allocations de chômage, qui participent de cette notion d'Etat social actif qui donne d'excellent résultats.

C'est vrai que le volontarisme de Rosetta a donné de bons résultats. Nous avons eu – même si c'était dans la douleur – un bon dialogue avec les Régions puisque nous avons pu moduler la législation pour faire attention aux différences du marché du travail. Je pourrais vous citer tout ce que l'on a fait mais je trouve que c'est inutile. C'est sur le site Internet, j'ai quatre feuilles rien que pour citer les titres de ce que nous avons fait: nous avons travaillé à la simplification; nous avons travaillé à la réduction du coût salarial par le biais d'une diminution des charges; nous avons travaillé pour chaque public-cible en essayant de les accompagner, de les aider dans la recherche d'emplois; nous avons essayé de travailler pour la qualité de l'emploi qui a un impact sur la productivité, etc. Je crois qu'il n'y a presque pas un secteur d'action dans lequel nous ne sommes pas intervenus!

Vous faites des propositions intéressantes, que je trouve essentielles, sur la formation. Je pense qu'il faut d'ailleurs le dire à nos jeunes car il y a énormément d'émissions où les jeunes disent, pour le moment, "que l'on fasse des études ou non, c'est pareil, de toute façon, on ne trouve pas d'emploi". C'est évidemment faux! Les chiffres sont là pour le démontrer. Plus vous étudiez, plus vous êtes qualifié, plus vous avez des chances de trouver de l'emploi. Mais il se fait que l'on a encore trop de personnes qui ne sont pas suffisamment qualifiées. Comment peut-on alors travailler? C'est évidemment par des politiques de prévention, notamment à l'école et ce n'est pas de la compétence fédérale.

Nous avons visité – vous l'avez certainement fait aussi – des pays où il y a un énorme travail de formation en alternance, école/entreprise. Les résultats d'une telle politique sont fabuleux puisque cela vous permet, en même temps, une politique d'éducation générale dont tous les travailleurs ont et auront besoin tout au long de leur vie, mais également d'être au plus près de ce que veut l'entreprise pour trouver un emploi. On est sous-développé en matière de formation en alternance en Belgique. Nous ne sommes nulle part par rapport à cela! Chacune des Communautés a sa politique. C'est leur droit, elles sont autonomes pour choisir la politique d'éducation. Mais je

gevoeligheden en de vele beslissingsorganen. Ieder zijn werk. Telkens als het mogelijk is, steun ik echter de initiatieven die op andere niveaus worden genomen.

Het vraagstuk van de allochtonen, die het moeilijker hebben om aan werk te geraken, is complex. Sommigen krijgen het deksel op de neus, al hebben ze nog zoveel diploma's. De sociale partners hebben uiteindelijk een duidelijk signaal gegeven, zodat we op zoek kunnen gaan naar een oplossing voor dat probleem en we een echt werkgelegenheidsbeleid tot stand kunnen brengen. Wij moeten erkennen dat er grote inspanningen werden geleverd om de werkgelegenheidsgraad op te voeren. De RVA kan niet meer doen: het is de best beheerde parastatale.

Ik verwijz daarnaast naar mijn antwoord op een eerdere vraag van de heer Anthuenis. Tot april blijven we een actief beleid voeren, met volgende doelstellingen voor 2004: de vereenvoudiging van de banenplannen en de steun aan de kwetsbare categorieën.

Ik kan echter niet verzekeren dat we een voldoende sterke impuls kunnen geven aan deze sector indien morgen Irak de oorlog wordt verklaard.

pense que la revalorisation de l'enseignement technique et professionnel et l'enseignement en alternance participent évidemment de la lutte contre le chômage.

La proposition de Mme D'hondt – Mme Van de Castele en a parlé – pour le suivi individuel des jeunes et des moins jeunes qui sont au chômage est, pour moi, absolument essentielle.

Il existe des expériences un peu partout. Il n'y a pas si longtemps, j'ai encore demandé de la documentation sur ce qu'on appelle en France le plan Trace et que vous connaissez bien. Il ne concerne pas tous les chômeurs, même s'il s'agit d'un projet pilote d'assez grande envergure avec des suivis individualisés sur plusieurs années pour ceux qui n'ont pas d'emploi. Ce plan donne des résultats formidables, c'est vrai. Mais je ne peux pas intervenir: ce n'est pas de ma compétence. A chacun ses compétences, c'est comme cela en Belgique, même s'il faut essayer de travailler en commun. Ce n'est pas toujours évident parce qu'il y a des sensibilités différentes dans les trois Régions ou dans la Communauté germanophone et qu'on essaye de trouver le plus grand dénominateur commun.

J'en profite pour rappeler que quand il faut appuyer mes collègues, je le fais. La seule chose que je demande, c'est qu'on respecte les compétences de chacun, du fédéral d'un côté, des Régions de l'autre. Dernièrement encore, un projet de décret a été voté par le Parlement flamand, ce qui ne me poserait aucun problème, mais par lequel on change le Code judiciaire. Que voulez-vous que je vous dise? C'est de la compétence fédérale. J'ai fait une proposition constructive en demandant qu'on fasse un recours en même temps parce que la Région ne peut pas agir de la sorte. Dans le même temps, immédiatement, j'ai déposé avec le ministre Verwilghen un projet de loi reprenant ce que la Région flamande a décidé. C'est vous dire que nous ne voulons pas aller contre une politique mais tenter d'avancer de commun accord dans le respect des compétences.

Je ne regrette pas du tout la fédéralisation mais on est aussi bloqués dans le temps par la multiplication des lieux de décision. Prenons les titres-services au sujet desquels Mme D'hondt me demandait s'il y aurait encore des initiatives. Cela fait deux ans qu'on a voté sur cette matière au fédéral. Cela va enfin aboutir dans les Régions dans les semaines qui viennent. Il aura fallu plus de deux ans pour qu'un projet voté au fédéral puisse enfin finir son parcours dans les trois Régions et qu'on puisse enfin lancer une chose sur laquelle tout le monde est d'accord: les partenaires sociaux, les Régions, les Communautés, le fédéral. C'est aussi une réalité. C'est comme ça, on ne va pas se plaindre. Il y a des effets positifs comme des effets un peu plus embêtants.

Je suis d'accord avec Mme D'hondt pour dire que ce qui arrive aux allochtones est honteux. Soit il y a des problèmes de qualification et alors on peut y remédier et arriver à diminuer le sous-emploi par les politiques de discrimination positive, par les politiques de formation professionnelle. Par exemple, un jeune allochtone va avoir 30% de chances en moins qu'un jeune autochtone de trouver un emploi. Les statistiques sont là. Mais quand vous avez des allochtones qui viennent bardés de diplômes, qui ont fait un cursus universitaire et qui ne trouvent pas d'emploi, qui refont un deuxième cursus, un

troisième – c'est parmi ces personnes que j'ai vu les plus hyper-diplômées – et qu'on leur ferme malheureusement la porte, que voulez-vous encore leur dire? Il y a un moment où les paroles ne servent plus à rien.

Alors on essaie d'améliorer la situation. La loi anti-discrimination vient d'être votée: on espère que cela va marcher. Il existe une volonté des entreprises. En tout cas, les partenaires sociaux viennent de donner un signal clair et je m'en réjouis. C'est la première fois qu'ils donnent un signal de cet ordre. Je ne sais pas si ce qu'ils ont décidé est la meilleure solution, je n'en suis pas sûre. Si, dans le calcul de Rosetta, on dit qu'engager un allochtone équivaut à engager deux autochtones, ce n'est pas l'idéal. Cela réduit déjà le nombre de chances pour les jeunes de trouver un emploi par Rosetta. D'un côté, il faudra évaluer cette pratique mais d'un autre côté, c'est enfin un signal clair des partenaires sociaux disant qu'il faut régler ce problème de sous-emploi des allochtones.

Puisque je cite les partenaires sociaux, j'en profite pour applaudir ce qu'ils ont fait dans leur dernier accord interprofessionnel. Je n'ai aucun problème avec les partenaires sociaux: ce sont de vrais partenaires. Il y a parfois des sensibilités différentes mais on est main dans la main, y compris dans les rapports parfois difficiles que nous entretenons avec les Régions, pour essayer de conduire une politique de l'emploi qui ressemble à quelque chose malgré les différences des marchés de l'emploi.

Mais, dans ce cas, en fonction de la situation économique, ils viennent de décider d'une certaine modération salariale, d'une augmentation de l'engagement des entreprises pour la formation, d'un signal pour la lutte contre les discriminations. Cela indique une détermination pour l'augmentation du taux d'emplois qui mérite d'être saluée.

Comme vous le savez, l'ONEM n'est pas conduit par un wallingant peu inquiet des disparités dans notre pays. Il est, selon moi, le parastatal le mieux géré. Il est d'ailleurs salué comme tel. Il développe des politiques extrêmement actives. Il constitue une force inouïe en termes de propositions. Il tente continuellement de travailler avec les organismes régionaux (le VDAB, l'ORBEM, le FOREM, le BGDA) pour construire quelque chose de cohérent. L'énergie est donc là. Et si, pour le moment, les résultats ne sont pas trop mauvais malgré les problèmes de croissance auxquels nous sommes confrontés, c'est peut-être grâce à cette énergie multipliée.

M. Filip Anthuenis m'a longuement interpellée, lors de notre dernière réunion de commission concernant l'échange de données ONEM. Je lui ai longuement répondu. Permettez-moi donc de m'en remettre à cette réponse.

Enfin, comme je l'ai déjà dit, nous allons continuer à tenter de prendre des initiatives nouvelles jusqu'au 8 avril. Je ne suis pas sûre que l'on aura le temps, d'ici cette date, de convaincre tout le monde d'un plan Trace presque uniforme qui allie les politiques régionales aux politiques fédérales. Mais on va évidemment avoir les titres-services, des conventions vont être négociées avec les entreprises pour la lutte contre le travail au noir et l'augmentation du taux d'emploi réel dans des secteurs clefs comme la construction ou le

nettoyage. On va avoir des politiques au niveau des ALE, Mme D'hondt le sait car ce thème a fait l'objet d'une question particulière. Des initiatives seront prises dans le cadre de la loi Renault, pour la fracture numérique. Jusqu'au bout, nous essayerons de mener une politique active.

Vous savez aussi que, déjà pour 2004, il y aura du neuf avec toute la simplification des plans d'emploi, avec les diminutions de cotisations sociales ciblées sur des publics-cibles, sur des publics fragiles comme les travailleurs plus âgés. Nous continuons à travailler. Toutefois, pour en revenir où j'ai commencé, si demain une guerre a lieu en Irak, je ne suis pas sûre que l'on pourra avoir des résultats favorables en matière d'emploi dans les mois qui viennent.

01.07 Greta D'hondt (CD&V): Mevrouw de minister, de staatshervorming en de taakverdeling die eruit voortvloeit, zouden eigenlijk een verrijking moeten zijn en een versterking van de mogelijkheden om in te spelen op de problemen eigen aan het landgedeelte en, in sommige gevallen, aan het hele land.

Wat het tewerkstellingsbeleid betreft, twijfel ik er nog altijd sterk aan of wij kunnen spreken over toegevoegde waarde. Hoe moeizaam komt bijvoorbeeld de geïndividualiseerde trajectbegeleiding tot stand, hoewel dit volgens iedereen de aangewezen weg is. Ik vraag mij trouwens af wie de zaken nog tegenhoudt. Er moet dringend een en ander gebeuren of de geloofwaardigheid, weze het van een federaal, een Vlaams of een Waalse werkgelegenheidsbeleid, komt in het gedrang.

Mevrouw de minister, tot slot nog dit. Ik hoop dat het betoog van de eerste minister over alles wat beter is en over hoeveel beter wij het doen dan de ons omringende landen, beperkt blijft tot het koninklijk paleis. In het Paleis der Natie, het Parlement, veroorloof ik het mij om daaraan bijzonder sterk te twijfel.

Als lid van de oppositie wil ik hieruit geen politiek garen spinnen, maar ik hoop uit de grond van mijn hart dat er geen politiek garen uit de rest wordt gesponnen.

Mevrouw de minister, ik wil de oefening van het vergelijken met andere landen van Europa gerust maken, samen met de eerste minister, maar men moet vergelijken wat vergelijkbaar is. De ene uitdaging neem ik met meer plezier aan dan de andere, maar mocht de eerste minister hiervoor geïnteresseerd zijn, dan ga ik die uitdaging met hem graag aan. Dat maakt mij niet blij, mevrouw de minister, maar het is niet waar dat wij het zo veel beter doen dan onze buurlanden.

Tot slot nog dit. Er zijn zo van die verhalen die men kan vertellen zonder dat iemand ze kan ontkennen. Zo werd mij ooit geantwoord: het is waar, de jeugdwerkloosheid stijgt, het aantal oudere werklozen stijgt, het aantal niet-werkende werkzoekenden stijgt, het aantal allochtone werklozen stijgt, en dergelijke, maar vergeet niet, mevrouw D'hondt, dat de langdurige werkloosheid daalt! Welnu, laten wij dit even relativeren, want dat betekent dat het aantal langdurige werklozen, dus degenen die meer dan twee jaar werkloos zijn, eind december nog 147.877 bedroeg, wat dus nog altijd 562 eenheden meer is dan in de maand voordien. Ten opzichte van

01.07 Greta D'hondt (CD&V): L'objectif de la réforme de l'Etat était de d'accroître l'éventail des possibilités de chaque région, également en matière d'emploi. La controverse relative à l'accompagnement individuel démontre que ce fut un échec. Il est urgent que les choses changent.

Aujourd'hui, le premier ministre a répété au palais royal son discours sur les bons résultats enregistrés par la Belgique par comparaison avec ses voisins. S'il répète ces déclarations au Parlement, il trouvera à qui parler. Je ne partage pas son allégresse. Un seul bon petit point ne doit pas faire oublier l'augmentation dramatique du chômage des jeunes, des travailleurs âgés, peu qualifiés et étrangers par la baisse de 1,6% du nombre de chômeurs de longue durée.

L'objet de notre motion de recommandation est positif dans la mesure où elle tend à apporter un soutien à la ministre dans sa concertation avec les Régions et les Communautés, afin que des mesures pour l'emploi puissent encore être prises avant le 8 avril.

december 2001 houdt dit inderdaad een daling in met 2.394 eenheden of 1,6%. In vergelijking met de bijna dramatische cijfers van de stijging van de werkloosheid in het algemeen – de jeugdwerkloosheid, de oudere werklozen, de allochtonen, het aandeel van de laaggeschoolden –, is deze lichte daling van de langdurige werkloosheid een bijzonder klein lichtje. Ik hoop echter dat zulks niet luidop wordt verteld als de verwezenlijking der verwezenlijkingen in dit land! Wij scoren op alles slecht, maar tellen niettemin 1,6% minder langdurige werklozen op een jaar tijd!

Ik hoop, mevrouw de minister, dat de premier die verhalen houdt om bij de Koning te vertellen, maar dat hij die niet herhaalt in dit Parlement, want dan zal hij mij op een andere toon horen dan ik in mijn oppositierol meestal heb gedaan. Mevrouw de minister, u hoopt – maar u bent er niet van overtuigd – dat u alle partners en partijen – Gewesten en Gemeenschappen – zult kunnen overtuigen om nog wat te doen voor 8 april. Wij zullen u met onze positieve motie van aanbeveling – zo zijn we nu eenmaal – een steuntje in de rug geven.

01.08 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mevrouw de minister, eigenlijk heeft het heel weinig belang of we het beter of niet beter doen dan de ons omringende landen. Wij moeten naar onze eigen situatie kijken. Dan kunnen we alleen maar vaststellen dat de evolutie de voorbije twee jaar geen gunstige evolutie is. Ik kan alleen maar vaststellen dat het niet ligt aan het voluntarisme dat de regering vier jaar geleden had. Het ligt inderdaad voor een deel aan de economische omstandigheden. Dus is de vraag of we op een aantal terreinen het geweer niet van schouder moeten veranderen of de inspanningen toch meer concentreren. We zullen natuurlijk een beleid moeten blijven voeren voor bepaalde doelgroepen. Mevrouw D'hondt heeft gelijk. Het aantal jonge werklozen stijgt en het aantal oudere werklozen stijgt. Het aantal werklozen stijgt tout court, dus zijn die zwakke groepen bij de werklozen ook gestegen en zullen we het beleid daarvoor moeten voortzetten. Los van de economische omstandigheden en de internationale gebeurtenissen, moeten we zeker meer inspanningen leveren om bij ons de economie aan te zwengelen en de KMO's, die onze sterkte zijn, meer kansen te geven en de vergeten sectoren aan te pakken. We hebben het gehad over het zwartwerk, waaraan nog kan worden gewerkt. Ik verwijs naar de hele dienstensector, waar nog inspanningen kunnen worden geleverd om het arbeidsgegeven te verbreden. Daarvoor moeten verdere inspanningen worden geleverd.

Wat de staatshervorming betreft, mevrouw de minister, komen we bij elke discussie tot de vaststelling dat het allemaal niet gemakkelijker is geworden. Dat heeft heel weinig te maken met solidariteit of geen solidariteit. Wij willen dat er een goed beleid mogelijk is, dat zo goed mogelijk aansluit bij de behoeften. Dat zal bij de volgende regeringsonderhandelingen wellicht moeten worden bekeken. Het gaat niet alleen over het tewerkstellingsbeleid. Wij hebben dezelfde problemen in de gezondheidssector, waar we ook met bevoegdheidsoverlappingsen zitten. Daar zitten we ook met zorgcircuits en moet men de mensen op de verschillende niveaus kunnen begeleiden. Meer en meer zullen we daar naartoe moeten gaan en ervoor moeten zorgen dat de instrumenten optimaal zijn om dat beleid te kunnen voeren. Of wij nu Vlaming of Waal zijn, ik denk dat wij daarbij allemaal belang hebben om die oefening te doen.

01.08 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Les problèmes en matière d'emploi sont dus à la conjoncture économique. C'est donc sur cet aspect que doivent se concentrer nos efforts. Il faut relancer l'économie, en offrant plus de possibilités aux PME et en consentant des efforts plus importants en matière de création d'emplois pour les secteurs dits «oubliés», tels que le secteur des services.

La réforme de l'Etat n'a pas facilité les choses. Une bonne politique doit avant tout répondre aux besoins de la population, qui peuvent différer selon les Régions. Ce constat est également valable en ce qui concerne les soins de santé. Les instruments qui permettent de mener une telle politique doivent être optimaux et donc adaptés aux différents besoins.

De **voorzitter**: Mevrouw de minister, ik wou daar nog aan toevoegen dat we, zoals de collega's hier opwerpen, er ons heel sterk van bewust zijn dat de werkloosheid hoe dan ook een probleem is dat we moeten te lijf gaan. De jeugdwerkloosheid is inderdaad een van onze grootste zorgen omdat daar het circuit van werken of niet-werken wordt gestart; binnen de werkloosheid meestal het circuit van het niet-werken. Onze grote zorg moet ook uitgaan naar de oudere werklozen, maar gezien de economische toestand en de faillissementen – Philips, Brepols en straks de problematiek van de hoogovens – grijpen de werkgevers en werknemers terecht naar sociale maatregelen, zoals het vervroegd brugpensioen. Het verhoogt natuurlijk de problematiek van de werkloosheid. Ook daar moeten we nadenken of we geen andere systemen hebben om dat te kunnen opvangen.

We moeten erover nadenken of dat niet kan worden vervangen door andere systemen. Ik denk onder meer aan de landingsbanen, waarvoor coördinatie met de Gemeenschappen en de Gewesten nodig is. Ik denk dat wij – ik sluit aan bij mevrouw Van de Casteele – een geïntegreerd beleid zouden kunnen voeren, ook ten opzichte van de jongeren, met de sociale partners. Het individueel traject is heel belangrijk, maar het belangrijkste is een soort werkzekerheid. Wij zouden een jobgarantieplan moeten ontwikkelen en dat moeten wij met de Gemeenschappen en de sociale partners doen.

Men volgt een individueel traject en men volgt nog eens vorming en bijscholing, en als men die dan heeft beëindigd, dan wordt de frustratie eens zo groot indien dat niet resulteert in een job. U hebt zelf het voorbeeld van de allochtonen aangegeven. In die zin moeten wij, vooral ook voor de jongeren, die garantie kunnen bieden. Dat kan maar – ik sluit mij nogmaals aan bij mevrouw Van de Casteele – in een geïntegreerd beleid, met de Gewesten en de sociale partners. Ik stel vast dat de sociale partners in Vlaanderen een aantal voorstellen doen. Ik denk dat wij daarop kunnen aansluiten. Hopelijk gaan ook de andere Gemeenschappen daarin mee.

01.09 Laurette Onkelinx, ministre: Par exemple, le fédéral consacre un milliard pour le parcours d'insertion. Pourtant, c'est une compétence régionale, vous le savez bien. A ce sujet, on travaille beaucoup plus sur une quasi-obligation de formation puisque le refus d'une formation, quelle qu'elle soit – mais ce n'est pas tout à fait la même chose que pour les autres chômeurs –, peut être sanctionnée du point de vue de l'ONEM.

Mais dire que pour tous ceux qui suivent un parcours de formation, il y a une garantie d'emploi, qui peut le faire?

01.10 De voorzitter: Dat zou het engagement van alle partners moeten zijn, mevrouw de minister, zowel van het beleid als van de sociale partners, de sectoren en de individuele ondernemingen. Dat is de grote uitdaging.

01.11 Laurette Onkelinx, ministre: Oui, mais je ne peux pas dire aux entreprises – et qui peut le dire ici? – que maintenant qu'ils ont fait un effort de formation, il faut engager. Il faut réaliser le travail de

Le président: Nous sommes conscients du fait que nous devons nous attaquer au chômage. Il faut principalement porter son attention sur les groupes à problèmes: les jeunes, les personnes âgées, les allochtones sans emploi. Il est essentiel de développer un plan d'emploi garanti en concertation avec les Communautés et les partenaires sociaux. L'accompagnement individuel constitue une bonne chose, mais il n'a un effet motivant que s'il mène à un emploi.

En raison de la situation économique et des fermetures, il y a également un nombre toujours croissant de personnes qui optent pour la prépension ou toute autre formule de ce type, ce qui ne favorise pas le taux d'occupation.

Dans ce cas également, nous préconisons la concertation pour en arriver à d'autres systèmes, comme les emplois de fin de carrière. Ma conclusion est donc qu'une politique intégrée s'impose, à laquelle, outre les pouvoirs publics fédéraux et régionaux, les partenaires sociaux soient également associés.

01.09 Minister Laurette Onkelinx: Wat de opleidingstrajecten betreft, besteden wij veel meer aandacht aan de verplichting een opleiding te volgen. Wie zorgt echter voor de nodige jobs?

01.10 Le président: Le défi consiste précisément à obtenir à ce sujet un engagement de la part des politiques, d'une part, et des entreprises et des syndicats, d'autre part.

01.11 Minister Laurette Onkelinx: Wij kunnen de bedrijven niet verplichten mensen

formation mais cette notion de garantie de l'emploi, à long terme en plus, c'est aller trop loin.

in dienst te nemen, ook al volgden deze een opleiding. Jongeren die lange universitaire studies achter de rug hebben, vinden ook niet gegarandeerd werk.

01.12 De voorzitter: Mevrouw de minister, het kan naïef klinken maar ik blijf geloven dat dit de opdracht is van ons allen. We moeten mensen die zekerheid bieden. Als dat niet mogelijk is, gaan ze zich afzetten tegen die vorming.

01.12 Le président: Si nous voulons éviter que les gens se détournent de la formation, nous devons leur offrir des perspectives au niveau de l'emploi.

01.13 Laurette Onkelinx, ministre: Les jeunes qui font des études universitaires prolongées n'ont pas cette garantie de trouver un emploi, évidemment. C'est plus facile pour eux de trouver de l'emploi mais il n'y a certainement pas de garantie. C'est la réalité économique du marché.

01.14 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mevrouw de minister, ik meende te hebben begrepen dat die jobkaart precies wel de bedoeling had om bedrijven die zich ertoe engageerden jongeren bij hen een opleiding te laten volgen mits deze jongeren gedurende deze periode hun werkloosheidsvergoeding voort blijven ontvangen en eventueel een kleine vergoeding van het bedrijf, na de voltooiing van de opleiding te verplichten de jongeren in dienst te houden. Dat is het traject dat men met die jongeren wou afleggen en waarin de werkgevers hun deel van de verantwoordelijkheid nemen. Het een kan niet zonder het andere.

01.14 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Les entreprises qui proposent une formation aux jeunes détenteurs d'une carte d'emploi sont tout de même censées garder les jeunes en question à l'issue de la formation?

01.15 Laurette Onkelinx, ministre: Vous pouvez très bien travailler avec une entreprise qui, bénéficiant d'une intervention des pouvoirs publics, dans le cadre d'un parcours de formation dans l'entreprise, promet en contre-partie de maintenir ce jeune un certain temps dans l'entreprise. Cela ne pose aucun problème. Mais une garantie d'emploi ne peut pas être le cas pour tous les chômeurs auxquels on offre une formation et qui bénéficient d'un parcours d'insertion. La décision varie d'une entreprise à l'autre.

01.15 Minister **Laurette Onkelinx:** Van een onderneming die overheidshulp voor het opleidingstraject heeft genoten kan men uiteraard verwachten dat ze als tegenprestatie probeert de persoon in dienst te houden. Men kan echter niet uitvaardigen dat alle ondernemingen na afloop van het opleidingstraject tot indienstneming moeten overgaan.

Moties

Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Greta D'hondt en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de dames Greta D'hondt en Annemie Van de Casteele en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid, verzoekt de regering

- dringend haar tewerkstellingsbeleid te intensifiëren, onder meer door de versnelde invoering van de dienstencheques;
- dringende maatregelen te treffen om de bedrijven te ondersteunen, vooral op het gebied van werkgelegenheid;
- de efficiëntie van het tewerkstellingsbeleid te verhogen door werklozen op een individuele en intensieve

manier te ondersteunen in hun zoektocht naar een nieuwe job;

- concrete maatregelen te nemen om de werknemers die door een collectief ontslag of een faillissement hun werk hebben verloren te begeleiden om ze zo snel mogelijk een opleiding of een nieuwe job te bezorgen."

Une motion de recommandation a été déposée par Mme Greta D'hondt et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de Mmes Greta D'hondt et Annemie Van de Casteele

et la réponse de la vice-première ministre et ministre de l'Emploi,

demande au gouvernement

- d'intensifier sans délai sa politique de l'emploi, notamment en accélérant l'introduction des chèques-services;

- de prendre d'urgence des mesures de soutien aux entreprises, essentiellement dans le domaine de l'emploi;

- d'accroître l'efficacité de la politique de l'emploi en apportant un soutien individuel et intensif aux chômeurs, dans leur recherche d'un nouvel emploi;

- de prendre des mesures concrètes d'accompagnement des travailleurs ayant perdu leur emploi dans le cadre d'un licenciement collectif ou d'une faillite, en vue de leur procurer le plus rapidement possible une formation ou un nouvel emploi."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Bernard Baille, Jean-Marc Delizée, Bruno Van Grootenbrulle en Joos Wauters en de dames Pierrette Cahay-André, Maggie De Block en Els Haegeman.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Bernard Baille, Jean-Marc Delizée, Bruno Van Grootenbrulle et Joos Wauters et Mmes Pierrette Cahay-André, Maggie De Block et Els Haegeman.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Voorzitter: Jean-Marc Delizée.

Président: Jean-Marc Delizée.

02 Samengevoegde vragen van

- de heer Joos Wauters aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "gevaarlijke stoffen" (nr. A815)

- mevrouw Greta D'hondt aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "arbeidsgeneeskunde en gevaarlijke stoffen" (nr. A829)

02 Questions jointes de

- M. Joos Wauters à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "les substances dangereuses" (n° A815)

- Mme Greta D'hondt à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "la médecine du travail et les substances dangereuses" (n° A829)

02.01 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, vorig jaar hebben wij u, samen met mevrouw D'hondt, ondervraagd over de gevaarlijke en kankerverwekkende stoffen en de Europese richtlijnen die daarover bestaan. Er bestond tevens een mankement in onze Belgische wetgeving, omdat wij tekortschoten wat betreft de gehanteerde lijsten. Wij hebben toen ook gewezen op de verschillen met onze buurlanden – iedereen vergelijkt ons land wat met Nederland, Duitsland en Frankrijk –, waaruit bleek dat de Europese richtlijn in Nederland en Duitsland beter opgevolgd werd dan in ons land. U hebt toen een aantal antwoorden gegeven. U hebt gezegd dat u dat ook wilde laten onderzoeken, ook technisch verifiërend, omdat het heel specialistisch werk is.

Het ACV heeft ons gesignaleerd dat men niet tevreden is met het

02.01 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Un arrêté royal du 11 novembre 2002 a publié une nouvelle liste de des valeurs limites pour les substances nocives et cancérigènes. La CSC fait toutefois remarquer que les limites belges ne satisfont pas aux directives européennes. Nos normes sont toujours considérablement inférieures à celles des Pays-Bas et de l'Allemagne. Le travail ne peut tuer, la ministre en conviendra.

nieuwe koninklijk besluit dat u gepubliceerd hebt over de lijst met de grenswaarden. Daarin zitten grote mankementen. Zij hebben enkele specialisten op dat onderzoek gezet ten aanzien van Duitsland en Nederland. Wat de gevaarlijke stoffen betreft, stellen zij dat Duitsland voor 121 stoffen strengere grenswaarden heeft dan de Belgische norm. 81 stoffen die Duitsland wel als gevaarlijk erkent, komen in onze lijsten niet voor. Hetzelfde geldt voor de vergelijking met Nederland. Nederland kent 111 stoffen met een hogere grenswaarde en 107 stoffen die bij ons niet op de lijsten voorkomen. Ook op het vlak van de kankerverwekkende stoffen schieten wij tekort. In Duitsland zijn er 33 kankerverwekkende stoffen opgenomen in de lijst, maar bij ons niet. In Nederland gaat het om 14 kankerverwekkende stoffen.

Mevrouw de minister, de signalen komen dus vanuit die vakorganisatie, die de bekommernis ook duidelijk naar voren brengt. Ik wil die vraag toch wel stellen omdat wij nog maar pas een wetsontwerp goedgekeurd hebben, waarbij u zelf hebt aangegeven hoe belangrijk preventie is en hoe belangrijk het voorkomen van arbeidsongevallen is. Wij moeten alles doen om arbeidsongevallen te vermijden. U weet dat wij – alle leden van de commissie – u daarin ondersteunen en willen helpen. U hebt zelf gezegd: “Arbeid mag niet doden” Ik denk dat wij die belangrijke uitspraak voort moeten onderstrepen. Misschien is het allemaal niet zo direct zichtbaar, is de causaliteit niet zo meteen aangewezen, dat wij ook voor gevaarlijke en kankerverwekkende stoffen een bepaalde alertheid aan de dag moeten leggen.

Mevrouw de minister, dat is de reden voor mijn vraag. Zijn u de verschillen bekend tussen de producten en de stoffen die in de lijsten in de verschillende Europese landen worden opgenomen? Is u in dit verband het verschil met ons land bekend? Wat is de verklaring voor deze verschillen?

Ten tweede, welke adviezen heeft de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming uitgebracht? Daaraan gekoppeld is de vraag aan welke adviezen u gevolg hebt gegeven en wat daarvoor de motivatie is. Aan welke adviezen hebt u geen gevolg gegeven en wat is daarvoor de motivatie?

Ten slotte, in welke maatregelen voorziet u om tot een betere preventie te komen inzake gevaarlijke en kankerverwekkende stoffen?

02.02 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, op 22 mei 2002 had ik de gelegenheid om u in deze commissie een vraag te stellen over hetzelfde onderwerp. Ik heb toen van de gelegenheid gebruikgemaakt om vragen te stellen over het koninklijk besluit, dat op 14 maart 2002 in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd, inzake de chemische agentia.

Ik heb toen een aantal vaststellingen gedaan.

Zo waren er in vergelijking met bijlage 4 van het vroegere Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming (ARAB), bepalingen verdwenen inzake de minimale blootstellingsduur aan risico's. Er waren ook vragen te stellen bij het up-to-date houden van de lijst van de grenswaarden inzake de blootstelling, evenals bij de vergelijking

Notre politique doit donc être aussi stricte que celle de nos voisins.

La ministre a-t-elle connaissance des différences entre les limites dans les pays européens? Peut-elle les expliquer?

Quel avis le Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail a-t-il rendu à ce sujet? La ministre se conforme-t-elle à ces avis? Dans l'affirmative, pourquoi? Dans la négative, pourquoi?

Quelles initiatives seront-elles prises en vue d'améliorer la prévention en matière de substances nocives et cancérigènes?

02.02 Greta D'hondt (CD&V): J'ai déjà posé une série de questions à ce sujet le 22 mai 2002. A l'annexe IV du nouvel arrêté du 14 mars, les dispositions relatives à la durée minimale d'exposition aux risques requérant une surveillance médicale ont disparu. J'avais également interrogé la ministre sur l'actualisation de la liste des valeurs limites en matière d'exposition aux substances nocives et sur la recommandation

van die waarden met Duitsland en Nederland. Wij zouden een achterstand hebben. Een derde punt in mijn toenmalige vraag was de aanbeveling om inzake kankerverwekkende producten de lijst van het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek te hanteren.

In het antwoord dat u mij toen, op 22 mei 2002, gaf, stelde u dat de Belgische werknemers geenszins minder beschermd zouden zijn dan in de andere lidstaten.

Mevrouw de minister, u deed toen een voorstel. Ik heb dat voorstel opnieuw uit het verslag van de commissie van 22 mei 2002 gehaald. U zei toen: "Monsieur le président, je me demande – c'est à l'appréciation de votre commission, bien entendu – si on ne peut pas, à un moment donné, travailler avec les experts de l'administration et avoir l'occasion de les entendre ici sur la législation, les listes de produits, l'adéquation avec les normes européennes, la comparaison avec les autres pays et sur le contrôle."

De voorzitter van de commissie maakte daarop de volgende uitspraak: "Nous prenons bonne note de votre proposition, madame la ministre. Le président examinera cette possibilité dans l'organisation des travaux de notre commission."

Het resultaat was dat we geen hoorzittingen of overleg hebben gehad met experts in deze commissie voor de Sociale Zaken. Mevrouw de minister, voor zover men mij heeft geïnformeerd, heeft er echter wel een vergadering plaatsgevonden op uw kabinet. Op die vergadering waren een aantal mensen van het kabinet en de administratie aanwezig, evenals afgevaardigden van de vakbond en de commissievoorzitter.

Blijkbaar werd er op die vergadering op het kabinet afgesproken om een consultatie te houden via internet rond de lijst van grenswaarden.

Voor zover mijn informatie reikt, is die consultatie tot op vandaag niet gebeurd. Voor zover mijn informatie reikt, is er bovendien tot op vandaag ook geen spoor terug te vinden van een technische voorbereiding rond de herziening van de grenswaardenlijst of van een vergelijking met de regeling in de omliggende landen.

Ik zou bijna het tegendeel durven zeggen. Immers, met het koninklijk besluit van 11 oktober 2002, dat verscheen in het Belgisch Staatsblad van 25 oktober 2002, werd een hele lijst van grenswaarden opnieuw gepubliceerd. Deze lijst bevatte een teleurstellend, gering aantal aanpassingen aan dwingende Europese richtlijnen. Buiten dat bleef alles zoals het was.

Het ACV heeft mij dan inderdaad laten weten dat zij in arren moede dan maar zelf twee ingenieurs ingeschakeld hebben om de vergelijking met Nederland en Duitsland te maken. Mevrouw de minister, hun bevindingen zijn toch niet datgene wat er op 22 mei geantwoord werd hier in de commissie. Er werd namelijk geantwoord dat wij geenszins achteruitbollen ten overstaan van Nederland en Duitsland.

De bevindingen waartoe zij komen, zijn de volgende. Duitsland heeft voor 121 producten een strengere grenswaarde dan de Belgische

de recours à la liste de substances cancérigènes établie par l'Agence internationale de recherche contre le cancer.

La ministre avait répondu que les employés belges ne sont en aucun cas moins bien protégés que leurs homologues des autres Etats membres.

Le texte fait état de la proposition de la ministre de procéder à des auditions d'experts en commission et de procéder à une comparaison avec les pays voisins.

Aucune audition n'a eu lieu et aucun expert n'a été consulté. Une réunion a bien été organisée au cabinet de la ministre avec les représentants des syndicats. Il y a été convenu d'organiser une consultation via internet sur la liste des valeurs limites. Cette promesse n'a cependant pas été suivie d'effets. La CSC a dès lors elle-même engagé deux ingénieurs pour établir une comparaison entre la Belgique, les Pays-Bas et l'Allemagne.

Les résultats de cette concertation ont été transmis à la ministre. Ils a notamment été constaté que, pour 121 produits, les valeurs limites sont plus strictes en Allemagne qu'en Belgique. Dans notre pays, à l'inverse de l'Allemagne, 81 produits ne sont même pas soumis à des valeurs limites.

Il s'agit d'un domaine très complexe auquel probablement seuls les experts entendent quelque chose. Je déplore néanmoins qu'il n'en ait même pas été question en commission malgré les engagements pris par la ministre.

A quoi faut-il s'attacher, à présent que les résultats de l'étude sont connus?

norm. Voor 81 andere gevaarlijke stoffen hebben wij helemaal geen grenswaarde en Duitsland wel. Deze bevindingen tonen tevens aan dat er 111 producten zijn met een strengere grenswaarde in Nederland en 107 gevaarlijke producten waar de Nederlanders wel een grenswaarde hebben en wij niet. In Duitsland zijn er 33 kankerverwekkende stoffen opgenomen op de lijst. Hier gelden dan ook specifieke beschermingsmaatregelen voor de werknemers die met deze stoffen moeten werken. Deze zijn in België niet terug te vinden op een lijst. In Nederland zou dat om 14 producten gaan.

Mevrouw de minister, dit werd u ook meegedeeld in een officieel schrijven. Dit gebeurde zeer kort geleden, namelijk in de voorbije dagen. Het is echter wel intrigerend. Als ik de lijsten bekijk met de vergelijkingen en producten, dan moet ik eerlijk zeggen dat deze namen Chinees zijn voor mij. Ik ben geen scheikundige. Ik ken er echter wel genoeg van om te kunnen lezen wat er tussen haakjes staat en de vergelijkende tabel ook nog enigszins te begrijpen.

Als ik de vergelijking zie van de producten die in Nederland wel onderworpen zijn aan een grenswaarde en in België niet, vind ik het toch wel indrukwekkend. Idem voor die producten waar de Nederlandse grenswaarde strenger is. We komen tot dezelfde opsomming voor Duitsland. Dan is er een niet onbelangrijke lijst van kankerverwekkende stoffen die in België niet voorkomen op de lijst. Er zijn hier dus geen grenswaarden vastgelegd.

Mevrouw de minister, ik zou dus willen zeggen dat ik het toch wel betreurt dat, ondanks de engagementen van u en van de voorzitter, niets gebeurd is. Wij zouden in de commissie hieraan hebben kunnen werken. Wij hadden dat eventueel met de geïnteresseerde leden kunnen doen als niet iedereen hierin geïnteresseerd zou zijn.

Gedane zaken nemen natuurlijk geen keer, maar ik zou nu wel graag weten wat er verder gaat gebeuren. Ik zou dat graag weten gezien de mijns inziens ook zeer gefundeerde studie die hieromtrent gemaakt is.

02.03 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, bepaalde leden van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk deelden mij mee dat de koninklijke besluiten, bedoeld voor het omzetten van de richtlijn met betrekking tot de grenswaarden voor de gevaarlijke producten, conform de officiële Europese gegevens zijn. Naar hun mening verzekeren ze weliswaar onvoldoende de veiligheid van de werknemer. Ik moet echter onderstrepen dat de sociale partners niet bij machte waren om een gemeenschappelijk advies over de materie uit te brengen zoals geregeld in het koninklijk besluit van 11 oktober 2002. Zelfs de vertegenwoordigers van de werknemers hadden over dit onderwerp een uiteenlopend advies.

Tijdens de vergadering van 24 mei 2002 waarnaar wordt verwezen hebben deze leden te kennen gegeven dat ze de bedoeling hebben om voorstellen te doen die steunen op een vergelijkende studie van de situatie zoals die in bepaalde aangrenzende landen geobserveerd werd. Ik ontving deze studie op 23 januari 2003 en ik heb ze dadelijk doorgestuurd naar mijn administratie om ze daar met de meeste aandacht te laten bestuderen. Het resultaat van dit onderzoek heb ik uiteraard vandaag nog niet in mijn bezit. Ik wil er wel aan herinneren dat België zich op dit vlak refereert aan Europese normen die kunnen

02.03 **Laurette Onkelinx**, ministre: Selon le Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail, nos valeurs limites sont conformes aux directives européennes mais ne protègent tout de même pas suffisamment les travailleurs.

Les partenaires sociaux n'ont pas été en mesure de rendre un avis unanime. Ils étaient censés formuler des propositions sur la base d'une étude comparative de la situation dans les pays voisins. J'ai reçu cette étude le 23 janvier 2003. Elle est actuellement à l'étude au sein de mon administration.

L'étude de la situation dans les

rekenen op een brede consensus van de internationale wetenschappelijke gemeenschap en waarvan de geldigheid mij toelaat te bevestigen dat de Belgische werknemers niet minder goed beveiligd zijn dan hun collega's uit de andere lidstaten. Het observeren van de situatie in de buurlanden moet niet worden beschouwd als een teken dat de beveiliging die België de werknemers biedt onvoldoende is. Men moet onder meer het volgende onderstrepen: veel verschillen zijn van historische origine en dus niet meer conform het huidige kennisniveau.

Par exemple, les normes de l'IARC, qui est l'Institut international de recherche contre le cancer, sont notoirement dépassées et n'ont plus été revues depuis de nombreuses années. D'autres n'ont qu'une valeur indicative alors que les normes retenues par la Belgique sont contraignantes. À cet égard, je rappelle que les valeurs limites européennes sont indicatives et non contraignantes. Il n'existe que quatre valeurs limites européennes contraignantes tandis qu'en Belgique, 665 valeurs sont sanctionnées pénalement. C'est une différence fondamentale. De plus, un simple examen des comparaisons établies entre les situations des Pays-Bas et de l'Allemagne permet de constater d'importantes différences entre ces deux États, considérés par les auteurs de la comparaison comme des références en la matière. En dehors des normes européennes retenues par la Belgique, on peut considérer que tous les régimes diffèrent d'un État à l'autre.

Dès que l'étude approfondie que j'attends de mon administration sera disponible, j'examinerai s'il y a lieu de procéder à des adaptations de notre réglementation en vue d'améliorer encore une protection dont je répète qu'elle est équivalente à celle des autres nations industrialisées et qu'elle est conforme à l'état actuel des connaissances scientifiques et techniques. Bien entendu, si des modifications s'avéraient nécessaires ou simplement utiles, le Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail serait consulté sur tout projet d'arrêté que j'aurais été amenée à établir.

Je suis d'accord avec Mme D'hondt pour dire qu'il faut être un spécialiste pour bien comprendre de quoi il s'agit. J'ai toutes les listes des produits et des valeurs limites mais je suis incapable de vous donner une longue explication à ce sujet. Par contre, même si ce n'est pas possible dans le cadre d'une question orale, je veux dire à la commission et à son président que mon administration est prête à répondre à toute question utile, à expliquer les différences produit par produit s'il le faut. Nous avons ici le médecin Dirk Steen, le docteur Grosjean qui est une des meilleurs spécialistes européens et directeur du laboratoire de toxicologie industrielle. Ces sommités sont à la disposition du Parlement belge pour répondre aux inquiétudes.

02.04 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Mevrouw de minister, eigenlijk geeft u ongeveer hetzelfde antwoord als in mei. Ik heb toen een initiatief genomen, maar ik meende dat het zo'n technisch ingewikkelde materie betrof dat specialisten over die kankerverwekkende stoffen moesten oordelen. Dat was voor mij ook een geruststelling. Er zou met name een procedure op gang worden gebracht waarbij men de gegevens zou verzamelen om vervolgens tot een besluit te kunnen komen.

pays voisins ne devrait pas mener à la conclusion hâtive que les travailleurs belges sont moins bien protégés. Les normes belges sont conformes aux normes européennes, qui sont soutenues par la communauté scientifique internationale. Bien des différences ont une cause historique.

De normen van het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek zijn voorbijgestreefd.

De Belgische normen zijn bindend. Er bestaan maar vier Europese grenswaarden, terwijl in België aan 6654 waarden strafrechtelijke sancties zijn verbonden.

De Nederlandse en Duitse situaties lopen sterk uiteen. De systemen verschillen van land tot land. Onze wetgeving strookt met die van de andere en is afgestemd op de huidige stand van de wetenschappelijke en technische kennis.

De Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk zal worden geraadpleegd nog voor het ontwerp van besluit dat ik zal moeten opstellen.

Mijn administratie is bereid de verschillen tussen de producten uitvoerig toe te lichten. Prominente figuren, zoals dokter Grosjean, staan ter beschikking van het Parlement.

02.04 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): La réponse de Mme la ministre est exactement la même que celle formulée en mai de l'année dernière. Il s'agit d'une matière complexe dans le cadre de laquelle les spécialistes doivent parvenir à des accords. Je

Op 11 oktober werd een nieuw koninklijk besluit uitgevaardigd dat niet aan de verwachtingen voldeed. U heeft een studie ontvangen van het ACV. Overigens dacht ik dat u er al langer over beschikte, maar u zegt dat u die studie op 23 januari heeft gekregen.

pensais d'ailleurs que Mme Onkelinx avait les résultats en sa possession depuis bien plus longtemps.

Les partenaires sociaux et les syndicats ne sont pas parvenus à un accord. Compte tenu de la répétition de telles situations, il appartient à présent aux politiques de décider.

02.05 Laurette Onkelinx, ministre: (...)

02.06 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Uit de informatie die ik heb gekregen, meende ik dat u de studie al langer in uw bezit had. In die zin is het een belangrijk aanbod – de studie werd door technische specialisten – vanuit een belangrijke werknemersorganisatie. Ik vind het ook goed dat u aanbiedt dat uw diensten een en ander zullen uitpluizen. Als u die studie pas op 23 januari heeft ontvangen, kunt u daar nu nog geen antwoord op hebben.

U gebruikt als argument dat de sociale partners niet tot een akkoord kwamen, noch de vakbonden onderling. Dat maakte het moeilijk voor u om te beslissen. Mevrouw de minister, hier werden al beslissingen genomen, omdat het onze verantwoordelijkheid is. U hebt reeds in verschillende dossiers gezegd dat u de sociale partners niet volgt omdat ze bijvoorbeeld niet overeenkomen, en dat u als beleidsmaker toch beslissingen neemt, omdat u de dossiers te belangrijk vindt.

02.07 Laurette Onkelinx, ministre: Mais souvent, il y a des représentants des travailleurs d'un côté et des représentants des employeurs de l'autre. Ici, ce n'est pas cette configuration-là!

02.07 Minister Laurette Onkelinx: In dit geval bevinden we ons niet in de gebruikelijke toestand met de vertegenwoordigers van de werknemers aan de ene kant en die van de werkgevers aan de andere kant.

02.08 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Dat is ook dikwijls het probleem. Ik zeg nu alleen dat we ons daar niet achter mogen verschuilen. Er is een aanbod gedaan en ik zou u uitnodigen om terug naar de commissie te komen nadat die studie is besproken met uw experts. In die zin moeten we in de commissie niet al die chemische formules gaan bestuderen. Laten we dat in de commissie terugbrengen en zien hoe we mogelijk kunnen beslissen. Nogmaals, in het belang van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers en indachtig uw uitspraak "Arbeid mag nooit doden".

02.08 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Nous ne pouvons nous retrancher derrière la technicité. Lorsque Mme la ministre aura examiné les résultats de l'enquête avec les experts, elle devra à nouveau venir en discuter en commission. Nous devons alors déterminer une ligne de conduite politique, en ayant constamment à l'esprit le souci de la sécurité au travail.

02.09 Greta D'hondt (CD&V): Mevrouw de minister, dit is inderdaad specialistenwerk. Om dit juist te kunnen beoordelen, moet men inderdaad specialist zijn. Mij, als parlements lid, intrigeert de vaststelling die uit die studie is gekomen, die toch ook door deskundigen is gedaan. Wij blijken hier in België ten overstaan van

02.09 Greta D'hondt (CD&V): Si les résultats de l'enquête sont exacts, cela signifie que nous mettons en péril la santé des travailleurs. Cette commission a le

Duitsland 121 producten te hebben met zachtere, lichtere, minder strenge grenswaarden dan Duitsland. Voor 81 andere producten hebben wij blijkbaar geen grenswaarden, terwijl Duitsland die wel heeft. Ik heb daarjuist ook de cijfers voor Nederland gegeven. Dit zijn ook vaststellingen van specialisten. Of ze gelijk hebben, weet ik niet. Een zaak weet ik wel: mocht daar iets van waar zijn, dan is dit toch wel enorm belangrijk, vermits we hier met de gezondheid van de werkende mens aan het spelen zijn.

Mijn vraag is heel duidelijk dat, misschien na een eerste ronde, de specialisten proberen elkaar te verstaan. Minstens moet in een tweede fase deze commissie weten of het inderdaad juist is of niet dat wij bij het werken met gevaarlijke stoffen minder strenge regels zouden hanteren dan het geval is in Duitsland of Nederland en dat wij ook bij het werken met kankerverwekkende stoffen minder streng zijn dan in die twee landen het geval is. Ik zou dat graag hier in de Kamer vernemen. Ik vraag dus ook dat zou nagegaan worden op welke wijze dit dan kan en ook, mevrouw de minister – ik zeg dit in alle duidelijkheid – waar wij bij betrokken zijn. In alle ernst, ik heb hier twee keren vragen gesteld. Dit interesseert mij heel sterk, maar ik zou dan ook wel graag hebben dat over meerderheid en oppositie heen wij over dezelfde informatie betreffende deze zaak beschikken. Het gaat over de gezondheid van de werknemers en niet over een regeringsbeleid.

02.10 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik val op deze stoel wat uit mijn rol, maar ik denk dat mevrouw de minister akkoord ging om na het bestuderen van de studie met experts, dit terug naar hier te brengen.

droit de savoir de quoi il retourne.
Nous devons réfléchir à ce que nous pouvons faire dans ce cadre.

02.10 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): La ministre accepte d'aborder à nouveau cette question en commission après avoir examiné les résultats.

02.11 Greta D'hondt (CD&V): Dat was de vorige keer ook, mijnheer Wauters!

02.12 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Mevrouw D'hondt, ik heb toen geprobeerd een procedure op gang te brengen om tot resultaten te komen! Ik heb sinds 24 mei daar ook niets meer over vernomen.

02.13 Greta D'hondt (CD&V): Op 24 mei zijn wij ook niet moeten gaan!

02.14 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Inderdaad. Ik denk echter dat ik als commissievoorzitter mijn verantwoordelijkheid heb genomen. Ik heb geprobeerd een procedure op gang te brengen omdat het technisch specialistisch werk was en omdat zij er eerst uit zouden komen. Ik brei daaraan nu zelf een eindconclusie om tot resultaten te komen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "dienstencheques" (nr. A828)

03 Question de Mme Greta D'hondt à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "les chèques-services" (n° A828)

03.01 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de

03.01 Greta D'hondt (CD&V):

minister, wij hebben hierover daarjuist al zijdelings gepraat.

Het wordt stilaan een verhaal met een verhaal. Ruim twee jaar geleden werd aangekondigd dat de dienstencheques op het getouw zaten en op korte termijn operationeel zouden kunnen worden. De dienstencheques moesten de verbeterde opvolgers zijn van de afgeschafte schildercheques. Sommigen halen hun moeder aan voor de boeken die ze lezen. Ik haal af en toe mijn moeder aan voor een paar wijsheden. Mijn moeder heeft mij altijd geleerd dat men zijn oude schoenen niet mag weggooien voor men een nieuw paar heeft kunnen kopen. De regering heeft de schildercheques afgeschaft, maar is er nog niet in geslaagd de dienstencheques operationeel te maken.

Mevrouw de minister, u hebt zelf ernaar verwezen. Dit is misschien uitsluitend te wijten aan het feit dat de regio's zeer lang gewacht hebben om hierin een rol op te nemen. Uiteindelijk is dat toch gelukt. Ik denk dat de Vlaamse Gemeenschap de laatste was. De Gemeenschappen zijn dan toch in staat gebleken om met betrekking tot de opleidingscheques een regeling te treffen.

Mevrouw de minister, de zandloper is bijna leeggelopen voor deze legislatuur. Is er nog zand genoeg in die looper? Hebt u nog genoeg tijd opdat de dienstencheques nog in deze legislatuur kunnen worden uitgevoerd en operationeel worden? Mevrouw de minister, wij zijn het erover eens dat de dienstencheques een niet-onbelangrijk instrument zijn om twee zaken te realiseren. Een eerste zaak is de verhoogde tewerkstelling van mensen uit risicogroepen en laaggeschoolden. Een tweede zaak is iets waarnaar toch al lang vraag is van alle politieke zijden. Wij hebben namelijk met de dienstencheques het breekijzer in handen om de PWA's om te turnen tot een reële normale tewerkstelling. Vandaar mijn bijzondere bekommernis voor deze twee zaken, de potentiële werkgelegenheid voor degenen die daaraan het meeste behoefte hebben, met name de risicogroepen en de laaggeschoolden, en de dienstencheques als middel om de PWA om te zetten in reguliere arbeid.

Ik wil heel concreet van de minister vernemen, nu het Vlaams Parlement hieromtrent een beslissing heeft genomen, welke timing zij vooropstelt om die dienstencheques operationeel te maken.

03.02 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, pour l'histoire de la conversation intime entre Mme D'hondt et sa maman, je ne peux pas beaucoup intervenir. Comme elle le sait, l'ancien système de titres-services ne servait pas à l'augmentation du taux d'emploi, il s'agissait d'une aide économique à certaines entreprises. Ce que nous essayons ici, c'est de lutter contre le travail au noir et d'augmenter le taux d'emploi. Ce n'est donc pas un ancien modèle pour un nouveau. Il s'agit, d'un côté, des chaussures et, de l'autre côté, un bonnet – si vous voulez – mais, en tout cas, ce n'est pas la même chose.

Il est vrai que cela a pris du temps, je l'ai dit tout à l'heure, parce que le décret d'assentiment de l'accord de coopération devait être accepté par les différents parlements. Cela a été fait en décembre et en janvier derniers. On peut donc enfin voir le bout du tunnel. Je signale aussi que les gouvernements de toutes les Régions ont également approuvé, en première lecture, les arrêtés d'exécution de

Cela fait plus de deux ans déjà que l'on parle de l'introduction des chèques-services. Il existe déjà un accord avec les Communautés à propos des chèques-formation, mais il n'est pas acquis que les chèques-services seront encore instaurés au cours de cette législature.

Ils permettent pourtant une augmentation du taux d'emploi chez les groupes à risques et les personnes peu scolarisées et ils constituent un instrument précieux pour transformer les emplois ALE en emplois normaux.

Le Parlement flamand a déjà pris une décision. Quel calendrier la ministre propose-t-elle pour sa décision concernant les chèques-services?

03.02 Minister **Laurette Onkelinx**: We proberen op deze manier het zwartwerk te bestrijden. Een samenwerkingsakkoord zou door de verschillende parlementen moeten worden aangenomen. De uitvoeringsbesluiten zijn goedgekeurd. Ze bevinden zich nu bij de sociale partners voor akkoord.

Aan het eind van het trimester zal een oproep worden gedaan op de dienstverlenende ondernemingen. De eerste cheques zullen dan worden uitgegeven.

ces décrets et ordonnances qui sont, pour le moment, devant les partenaires sociaux régionaux pour accord. Dès lors, on espère – je n'ose plus donner de date – qu'avant la fin de ce trimestre, on pourra faire appel aux entreprises prestataires de services, en vue de leur agrément par les Régions et que, dans la foulée, les premiers titres-services pourront être émis. Je pense que si cela débute de cette manière-là, on pourrait voir l'amorce de créations d'emplois très rapidement. On sent évidemment qu'il y a un appel d'air extrêmement important pour ces titres-services.

Voilà, monsieur le président, vous voyez que lorsque l'on essaye de travailler en collaboration avec les Régions, cela peut se faire mais que la réalisation des initiatives prend du temps.

03.03 **Greta D'hondt** (CD&V): Wij wachten af, inderdaad.

De samenwerking met de Gewesten is mogelijk maar ze neemt tijd in beslag!

03.03 **Greta D'hondt** (CD&V): Nous devons donc attendre.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.48 uur.
La réunion publique de commission est levée à 15.48 heures.*